Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1402

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat rechtsbijstand aan slachtoffers van misdrijven in gevaar komt* (ingezonden 15 december 2015).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 5 februari 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 1069.

Vraag 1
Kent u het bericht «Rechtsbijstand in feite dwangarbeid»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Klopt het dat mensen die slachtoffer zijn van een misdrijf en die zelf geen advocaat kunnen betalen de dupe dreigen te worden omdat de Raad voor Rechtsbijstand «hun raadslieden financieel afknijpt»? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2
Nee, dat klopt niet. De kwaliteit van de rechtshulp die advocaten aan slachtoffers van een misdrijf verlenen staat los van de hoogte van de vergoeding die zij daarvoor ontvangen, maar houdt verband met de kwaliteitseisen die aan de slachtofferadvocatuur worden gesteld. Juist daar zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet, onder andere door de invoering van inschrijvingsvoorwaarden voor slachtofferadvocaten op 1 juli 2014. Deze inschrijvingsvoorwaarden houden onder meer in dat een advocaat die een slachtoffer wil bijstaan kennis moet hebben van bepaalde rechtsgebieden en daarvoor cursussen moet volgen.
Slachtoffers van ernstige misdrijven komen op basis van artikel 44, lid 4 van de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) in aanmerking voor kosteloze rechtsbijstand. Slachtofferhulp Nederland wijst slachtoffers van ernstige misdrijven standaard op deze mogelijkheid van kosteloze rechtsbijstand. Bij doorverwijzing wordt gebruik gemaakt van een lijst van advocaten die voldoen aan de inschrijvings-voorwaarden. Advocaten die via deze weg slachtoffers bijstaan, komen, indien zij een toevoeging aanvragen voor voeging als benadeelde

[1] Telegraaf, «Rechtsbijstand in feite dwangarbeid», 14/12/2015.

ah-tk-20152016-1402
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

partij in het strafproces, in aanmerking voor de hogere puntenvergoeding die zij zouden hebben gekregen indien voor het verhalen van de schade de civielrechtelijke weg zou zijn gekozen.

Vraag 3
Waarom wijst de Raad voor Rechtsbijstand een verzoek voor meer uren vaak af?

Antwoord 3
Uit cijfers van de raad voor rechtsbijstand blijkt dat het aantal aanvragen van extra uren in slachtofferzaken – en daarmee ook het aantal afwijzingen daarvan – betrekkelijk klein is. Het aantal aanvragen van extra uren in slachtofferzaken bedroeg 83 in 2014 en 100 in 2015.Van deze aanvragen zijn er respectievelijk 25 en 50 afgewezen. De afwijzing is een besluit dat in bezwaar en beroep kan worden getoetst. De motivering voor de afwijzingen kan als volgt worden uitgesplitst, in circa 80% van de aanvragen die zijn afgewezen hebben de medewerkers van de raad de afwijzing in het gegevenssysteem gemotiveerd met feiten en omstandigheden uit de desbetreffende casus. In ongeveer 15% van de gevallen is het ontbreken van juridische of feitelijke complexiteit als afwijsgrond geregistreerd. De overige 5% bestaat uit afwijzingen om diverse redenen.

Vraag 4
Deelt u de mening dat het onacceptabel is dat raadslieden, ondanks het feit dat zij er geen vergoeding voor krijgen, wel verplicht zijn bijstand te blijven verlenen en daardoor dit soort toevoegingszaken gaan vermijden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4
De veronderstelling dat advocaten geen vergoeding krijgen voor hun werkzaamheden is niet juist. Advocaten ontvangen een forfaitaire vergoeding die is gebaseerd op het aantal punten dat aan een zaak is toegekend. Dit systeem is gebaseerd op uitmiddeling, waarin is verdisconteerd dat de advocaat de ene keer meer en de andere keer minder dan het gemiddelde aantal uren aan een zaak besteedt. Indien de raad voor rechtsbijstand de aanvraag van een vergoeding voor extra uren afwijst, is het gevolg hiervan dat de forfaitaire vergoeding ook ziet op de werkzaamheden waarvoor de extra uren waren aangevraagd. Overigens blijkt uit cijfers van de raad voor rechtsbijstand dat het aantal advocaten dat zich voor slachtofferzaken heeft ingeschreven, is toegenomen van 381 op 1 januari 2015 tot 451 op 1 januari 2016.

Vraag 5
Deelt u de mening dat juist slachtoffers goed vertegenwoordigd dienen te worden omdat zij daar recht op hebben en ter voorkoming van secundaire victimisatie? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen gaat u nemen om ervoor te zorgen dat slachtofferadvocaten gewoon de vergoeding ontvangen waar zij recht op hebben, zodat zij dit soort zaken niet gaan mijden?

Antwoord 5
Het staat buiten kijf dat slachtoffers van ernstige misdrijven toegang moeten hebben tot goede rechtshulp. Voor die rechtshulp kunnen zij bij lichtere zaken terecht bij Slachtofferhulp Nederland. Slachtoffers van zwaardere misdrijven hebben, zoals aangegeven in mijn antwoord op vraag 1, recht op kosteloze rechtsbijstand op grond van artikel 44, lid 4 van de Wrb. Zij kunnen daarvoor terecht bij advocaten die sinds de introductie van inschrijvingsvoorwaarden voor slachtofferadvocaten per 1 juli 2014 moeten voldoen aan een aantal kwaliteitseisen. Daarmee is voor slachtoffers een samenhangend pakket van kwalitatief goede juridische ondersteuning vóór, tijdens en na het strafproces gecreëerd.
In haar onlangs verschenen eindrapportage doet de Commissie-Wolfsen de aanbeveling de forfaitaire puntentoekenning te herijken, ook ten aanzien van de grens voor extra uren. Op deze aanbeveling zal in de kabinetsreactie op de eindrapportage van de Commissie-Wolfsen die in het voorjaar van 2016 verschijnt nader worden ingegaan. Het ligt voor de hand dat, indien tot

herijking van de forfaitaire puntvergoedingen wordt besloten, daarbij ook wordt gekeken naar de ontwikkeling in het takenpakket van de slachtofferadvocaat sinds de inwerkingtreding van een aantal wetten gericht op de positie van het slachtoffer, zoals de Wet Versterking Positie Slachtoffers per 1 januari 2011.